

Byggnadsminnesförklaring av byggnader på Sundsby säteri,
Sundsby 2:1, Valla socken, Tjörns kommun
(3 bilagor)

Länsstyrelsen väckte i oktober 1980 fråga om byggnadsminnesförklaring av Sundsby säteri. Länsstyrelsen har låtit dokumentera säteriet, (bilaga). Riksantikvarieämbetet har i skrivelse 1980-11-11 meddelat att säteriet uppfyller de krav som återfinns i lag (1960:690) om byggnadsminnen och att en byggnadsminnesförklaring sålunda är väl motiverad. Tjörns byggnadsnämnd har i yttrande 1980-11-17 tillstyrkt byggnadsminnesförklaring. Kungl och Hvitfeldtska stipendieinrättningen äger Sundsby säteri. Kuratorerna för stipendieinrättningen har i skrivelse 1981-02-05 beslutat acceptera en byggnadsminnesförklaring med de skyddsföreskrifter som föreslagits.

Sundsby omnämns av biskop Eystein redan under 1300-talets slut. Gården tycks då ha varit av ringa storlek. Vid 1500-talets slut utökades arealen betydligt för att under 1600-talet, under den namnkunniga Margareta Hvitfeldts ledning, växa till ett gods. Margareta Hvitfeldt testamenterade Sundsby (och Åby säteri i Tossene socken) till en stipendieinrättning, som fick namnet Kungl och Hvitfeldtska stipendieinrättningen. Sundsby har sedan fru Margaretas död 1683 ägts och nyttjats av denna.

1720 brann Sundsby. När godset återuppbyggdes kan ej med säkerhet bestämmas. Den nya huvudbyggnaden finns dock beskriven 1763. Denna var uppförd i trä och hade valmat sadeltak, liksom flygelbyggnaderna. På 1890-talet byggdes huvudbyggnaden kraftigt om, bl a ändrades taket till ett sadeltak, brutet av stora frontespiser och en glasveranda tillkom. Under 1930-talet genomgick interiören viss ombyggnad. Även flygelbyggnadernas valmade tak ändrades till sadeltak. Ekonomibygnaderna är uppförda under 1800-talet. En av Margareta Hvitfeldt anlagd karpdamn finns strax norr om gårdsbyggnaderna.

Sundsby säteri är genom byggnadernas utformning och inbördes placering samt den omgivande trädgårdsmiljön ett gott exempel på en mindre säterianläggning från 1800-talet. För Bohuslän är anknytningen till Margareta Hvitfeldt och stiftelsen med hennes namn av särskild betydelse.

1981-03-30

11.392-3362-80

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 1 § lagen (1960:690) om byggnadsminnen vissa byggnader, som framgår av skyddsföreskrifterna, på Sundsby säteri på fastigheten Sundsby 2:1 för byggnadsminne.

Länsstyrelsen meddelar enligt 2 § samma lag följande skyddsföreskrifter.

- ./. 1 Byggnader som särskilt markerats (I-IV o VI, VII) på bifogad karta får inte rivas, flyttas eller till sitt yttre byggas om eller på annat sätt förändras.
- 2 I manbyggnadens (I) källarvåning och i östra flygelbyggnadens (II) inre får inte sådana åtgärder vidtagas som medför ingrepp i befintlig rumsindelning, stomme eller fast inredning.
- 3 Byggnaderna skall underhållas så att de inte förfaller. Vård- och underhållsarbeten skall utföras på ett sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar.
- ./. 4 Det område kring byggnaderna som avgränsats med streckad linje på bifogad karta skall hållas i sådant skick att byggnadernas utseende och karaktär inte förvanskas.

Länsstyrelsen lämnar råd i fråga om underhållet av byggnaderna och värden av det kringliggande området.

Om ändring av byggnadsminnet i strid mot meddelade skyddsföreskrifter finnes nödvändig för att byggnaden skall vara till nytta eller om sådan ändring eljest kan anses påkallad av särskilda skäl, får länsstyrelsen enligt 3 § lagen om byggnadsminnen meddela tillstånd härtill.

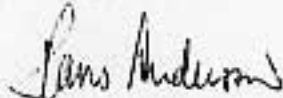
Enligt 14 § tredje stycket lagen om byggnadsminnen gäller detta beslut omedelbart, även om det överklagas.

- ./. Detta beslut kan överklagas hos kammarrätten i Göteborg inom tre veckor, se bilaga (formulär 1).

Beslut i detta ärende har fattats av länsstyrelsens styrelse. I beslutet deltog länsrådet John Hägglund i egenskap av ställföreträdare för landshövdingen, ledamöterna Göran Axell, Werner Olsson, Olle Jansson, Lars-Åke Skager, Erling Sundwall, Curt Glimje, Rune Thorén, Ingemar Svensson, Bengt-Olof Thylén, Kjell A Mattsson, Kerstin Sandborg, Elof Karlsson, Bertil Nilson samt tjänstgörande suppleanten Carl-Magnus Brorström.

I den slutliga handläggningen deltog även förste länsassessorn Carl-Otto Lindberg, byrådirektören Rolf Bondeson, förste byråinspektören Gunnar Storm och länsantikvarien Hans Andersson, den sistnämnde föredragande.

John Hägglund

MB

Hans Andersson

Bilagor +
Exp vgv

Sundsby Säteri

Byggnader som berörs av
skyddsföreskrifter:

Manbyggnad	I
Östra flygelbyggn.	II
Västra flygelbyggn.	III
Stenmagasin	IV
Källarvind	VI
Magasin	VII

Begränsningslinje av
skyddsområde

Situationsplan

Ekonomisk karta
1: 10 000

SUNDSBY

